

Κείμενο

Το μέλλον της εργασίας - 16382

Η επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας, που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση, επέφερε ρηξικέλευθες¹ αλλαγές στο είδος και στη σύνθεση των επαγγελμάτων. Ο ανειδίκευτος βιομηχανικός εργάτης, που αποτελούσε και τη μεγάλη μάζα της εργατικής τάξης μέχρι τα μέσα του αιώνα μας, βαίνει ραγδαία προς εξαφάνιση. Έχει ήδη εκτοπιστεί από τη σύγχρονη τεχνολογία ή έχει αντικατασταθεί από τεχνίτες ή χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών και αυτοματισμού. Μετά τη μεγάλη συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα, της γεωργίας, μειώνεται ραγδαία και ο δευτερογενής τομέας και ειδικά η βιομηχανία. Αλλά και ο αριθμός των υπαλλήλων γραφείου, που αυξανόταν τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα, σήμερα μειώνεται, ιδίως μάλιστα αν το μοναδικό τους προσόν είναι το απολυτήριο λυκείου.

Η πληροφορική αναδεικνύεται πλέον ως το κυρίαρχο όχημα που οδηγεί στο μέλλον, αφού πολυποίκιλες εφαρμογές της αντικαθιστούν εργατικό και υπαλληλικό προσωπικό. **Οδεύουμε** προς την εποχή στην οποία όσοι δε γνωρίζουν τουλάχιστον να χειρίζονται υπολογιστές θα θεωρούνται περίπου ως αναλφάβητοι. Οι εξελίξεις αυτές βρίσκονται στο επίκεντρο συζητήσεων που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τη μείωση της σημασίας του κράτους-έθνους και τη **συρρίκνωση** των θέσεων εργασίας. Οι ίδιες εξελίξεις, όπως υποστηρίζουν οι πλέον απαισιόδοξοι αναλυτές, **προδικάζουν** τη διατήρηση και διεύρυνση των σημερινών υψηλών ποσοστών ανεργίας που συνοδεύονται από εγκληματικότητα, βία και κοινωνικό αποκλεισμό.

Αν και το ζήτημα είναι ιδιαίτερα σημαντικό και αρκούντως προκλητικό, η υπόθεση του έργου του «Τέλους της εργασίας», όπως την περιγράφει ο Τζέρεμυ Ρίφκιν, ξεφεύγει από τα όρια της παρούσας εργασίας. Σε γενικές γραμμές εκτιμούμε ότι η ανθρώπινη εργασία **εξαλείφεται** συστηματικά από ορισμένες πλευρές της παραγωγικής διαδικασίας, ενώ σε άλλες μετεξελίσσεται και υποκαθίσταται από άτομα με υψηλότερη τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Στο σύνολό της, πάντως, η απασχόληση πολύ δύσκολα μπορεί να διατηρηθεί σε επίπεδα αντίστοιχα της αύξησης του πληθυσμού, εφόσον διατηρηθούν τα ισχύοντα εβδομαδιαία ωράρια εργασίας. Γι' αυτό και η μείωση του συνολικού χρόνου εργασίας αποτελεί ένα ορατό βήμα στο μέλλον, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η εφαρμογή της

¹ ρηξικέλευθος: αυτός που με τόλμη επιχειρεί κάτι νέο, ανοίγει ένα νέο δρόμο

θα αρχίσει από τις πλέον ισχυρές και περισσότερο ανταγωνιστικές οικονομίες, όπως αυτή των ΗΠΑ.

Γεγονός είναι ότι ο ρυθμός της τεχνολογικής αλλαγής σήμερα είναι πολύ γοργός. Αν στις αρχές του αιώνα ένα επάγγελμα ή μια ειδικότητα διαρκούσαν μια ολόκληρη ζωή, σήμερα αυτό είναι αδύνατο, αφού η τεχνολογία με την οποία συνδέονται ανανεώνεται κάθε 10-15 χρόνια. Σύμφωνα με υπολογισμούς που παρατίθενται σε επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα σε δέκα χρόνια από σήμερα, το 80% του τεχνολογικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται τώρα **θα έχει ήδη απαρχαιωθεί**, με συνέπεια, αν δεν υπάρξει εκ νέου εκπαίδευση, το 80% των εργαζομένων να διαθέτει ξεπερασμένες επαγγελματικές γνώσεις. Από τώρα μάλιστα είναι δύσκολο να βρεθούν εργαζόμενοι με ικανοποιητικά προσόντα και επαρκή ειδίκευση.

Επομένως, οι εργαζόμενοι που θα ανανεώνουν συνεχώς τις γνώσεις που διαθέτουν έχουν τις μεγαλύτερες προοπτικές απασχόλησης και υψηλών εισοδημάτων. Η γνώση ξένων γλωσσών και ειδικότερα της αγγλικής αποτελεί οπλοστάσιο για τον εργαζόμενο του μέλλοντος, εκτός από τη δεδομένη υποχρεωτική εξοικείωσή του με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Εξαιτίας των ταχύτατων εξελίξεων της τεχνολογίας και της οικονομίας, οι νέοι εργαζόμενοι θα πρέπει, επίσης, να μπορούν να συνδυάζουν την ευρύτητα των γνώσεων με την εξειδίκευση.

Θ. Κατσανέβας (2002). *Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Προοπτικές επαγγελμάτων στην Ελλάδα και στις δεκατρείς περιφέρειές της και επαγγελματικός προσανατολισμός*. Αθήνα: Πατάκης, 75-77 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B1. Ποιες είναι, σύμφωνα με τον συγγραφέα, οι επιπτώσεις από την επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας στον τομέα της εργασίας; Να απαντήσετε σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η πρώτη παράγραφος (Η επανάσταση...το απολυτήριο λυκείου) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2.β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

Γ1. Να αντικαταστήσετε την καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, με συνώνυμες ή σημασιολογικά ισοδύναμες λέξεις, ώστε να αποδίδεται το ίδιο νόημα: **οδεύουμε, συρρίκνωση, προδικάζουν, εξαλείφεται, θα έχει απαρχαιωθεί.**

(μονάδες 10)

Γ2.α. «Η επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας, που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση, επέφερε ρηξικέλευθες αλλαγές στο είδος και στη σύνθεση των επαγγελμάτων»: Στην παραπάνω περίοδο λόγου να εντοπίσετε την ονοματική αναφορική πρόταση και με βάση τις πληροφορίες που περιέχει η πρόταση σε σχέση με τον προσδιοριζόμενο όρο να την χαρακτηρίσετε ως προσδιοριστική ή ως παραθετική.

(μονάδες 2)

Γ2.β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το κείμενο αναφέρεται στις αλλαγές που επέφερε η ανάπτυξη της πληροφορικής και της τεχνολογίας στον εργασιακό χώρο. Ειδικότερα, επισημαίνεται η σταδιακή εξαφάνιση του ανειδίκευτου εργάτη, η συρρίκνωση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα αλλά και η απαξίωση του απολυτηρίου λυκείου. Αντιθέτως, οι γνώσεις πληροφορικής αποτελούν πια σημαντικό εφόδιο, καθώς ελλοχεύει η ανεργία. Μάλιστα, αλλαγές όπως ο περιορισμός της ανθρώπινης εργασίας σε ορισμένους τομείς και η πρόσληψη εργαζομένων με υψηλή εκπαίδευση θεωρούνται δεδομένες. Απαιτείται, επομένως, να μειωθούν τα ωράρια εργασίας και οι εργαζόμενοι να ανανεώνουν τις γνώσεις τους, να είναι γλωσσομαθείς και να έχουν γνώσεις πληροφορικής, ώστε να είναι ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας.

B1. Οι επιπτώσεις από την επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας στον τομέα εργασίας είναι σημαντικές. Αρχικά, περιορίζονται οι θέσεις εργασίας για τους ανειδίκευτους εργάτες, καθώς προτιμούνται τεχνίτες ή χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών και αυτοματισμού. Επιπλέον, πλήττονται και όσοι απασχολούνται στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, αλλά και οι κάτοχοι μόνο απολυτηρίου λυκείου. Υπό τον ορατό κίνδυνο της ανεργίας, λοιπόν, οι μελλοντικοί εργαζόμενοι οδηγούνται σε υψηλή τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση και σε διάβιου επαγγελματική επιμόρφωση.

B2.a. Η πρώτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων. Πιο συγκεκριμένα, αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου – αποτελέσματος («Η επανάσταση... των επαγγελμάτων») και τη μέθοδο των παραδειγμάτων («Ο ανειδίκευτος βιομηχανικός εργάτης,... το απολυτήριο λυκείου»).

B2.β. Ως προς το αίτιο-αποτέλεσμα, στη θεματική περίοδο διατυπώνεται το αίτιο, δηλαδή η ανάπτυξη της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας αλλά και το αποτέλεσμα, οι «ρηξικέλευθες αλλαγές» στον χαρακτήρα των επαγγελμάτων. Ως προς τη μέθοδο των παραδειγμάτων, επισημαίνονται στα σχόλια- λεπτομέρειες της παραγράφου ορισμένες αλλαγές όπως η εξαφάνιση του ανειδίκευτου εργάτη, η συνακόλουθη συρρίκνωση σε πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και η μείωση των υπαλλήλων γραφείου με μόνο εφόδιο το απολυτήριο λυκείου.

Γ1. Συνώνυμα:

- οδεύουμε= προχωρούμε
- συρρίκνωση= ελάττωση
- προδικάζουν= προεξοφλούν

- εξαλείφεται= εξαφανίζεται
- θα έχει απαρχαιωθεί= θα έχει ξεπεραστεί

Γ2α. «Η επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας, που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση, επέφερε ρηξικέλευθες αλλαγές στο είδος και στη σύνθεση των επαγγελμάτων»: στην παραπάνω περίοδο, η ονοματική αναφορική πρόταση είναι η «που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση» και χαρακτηρίζεται παραθετική.

Γ2β. Η αναφορική ονοματική πρόταση «που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση» χαρακτηρίζεται παραθετική, διότι εντάσσεται ανάμεσα σε κόμματα, ενώ προσθέτει μια πληροφορία η οποία δεν είναι απαραίτητη για το νόημα του προσδιοριζόμενου όρου «Η επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας», οπότε μπορεί και να παραλειφθεί.

ΟΡΟΣΥΣΤΗΜΟ